

V Olomouci dne 4. 12. 2017  
Č.j. MZP/2017/570/985  
Vyřizuje Mgr. Jiří Dostál

## ROZHODNUTÍ

**o odvolání spolku Egeria, z. s. proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje o povolení výjimky ze zákazů u křečka polního – výzkum Mgr. Jana Losíka, PhD.**

Ministerstvo životního prostředí v rámci své působnosti vymezené ustanovením § 19 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, jako odvolací orgán příslušný podle § 79 odst. 3 písm. r) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, r o z h o d l o v odvolacím řízení podle § 90 odst. 5 písm. c) správního řádu

t a k t o :

**Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje č. j. KUOK 27640/2017 ze dne 17.3. 2017 se mění takto:**

- A. Ve výroku I , na straně 2. rozhodnutí se mění vymezení období, na které se výjimka povoluje tak, že datum 1. 5. 2022 se mění na 1. 5. 2023. Stejně tak se mění datum k předání záznamů krajskému úřadu uvedené v podmínce 2. téhož výroku.**
- B. Ve výroku I , na straně 2. rozhodnutí se mění vymezení období, na které se výjimka povoluje tak, že datum 30. 9. 2018 se mění na 30. 9. 2019. Stejně tak se mění datum k předání záznamů krajskému úřadu uvedené v podmínce 2. téhož výroku na straně 3 rozhodnutí.**
- C. Rozhodnutí se doplňuje o výrok III takto:  
„Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, povoluje podle § 73 odst. 2 zákona žadateli jako osobě, která k tomu má kvalifikační předpoklady provedení výzkumů specifikovaných ve výrocích I a II a v jeho žádosti.“**
- D. Rozhodnutí se doplňuje o výrok IV takto:  
„Výjimky podle výroku I a II a povolení podle výroku III se vztahuje i na spolupracující osoby, pokud mají provádět činnosti, při nichž dojde**

**k porušení zákazů, z nichž je výjimka povolena, a které budou žadatelem, jako garantem kvalifikace oznámeni krajskému úřadu s předstihem nejméně 1 týdně před zahájením takových prací. Tyto osoby budou rovněž předmětem dokumentace (záznamů), jež bude předávána krajskému úřadu podle výroků I a II.“**

## **Odůvodnění:**

Krajský úřad Olomouckého kraje uvedeným rozhodnutím Mgr. Janu Losíkovi, Ph.D., povolil výjimku ze zákazů u zvláště chráněných živočichů - křečka polního, a to v souvislosti s dvěma plánovanými výzkumy, jež zaštituje žadatel. Výjimka má dva výroky, týkající se dvou jednotlivých výzkumů:

Podle výroku I je povolena výjimka ze zákazů podle 50 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“), tj. zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, konkrétně zvláště chráněné živočichy rušit, chytat je, krátkodobě držet v zajetí a zraňovat (z důvodu aplikace mikročipu a implantování vysílače) v souvislosti s plánovaným studiem demografie křečka polního v areálu UP v Holici dle předložené žádosti o udělení výjimky. Studium demografie křečka polního spočívá zejména v odchycích křečků do živolovných pastí, které budou kladeny k východům z nory, a v několikahodinových intervalech pravidelně kontrolovány. Odchyty budou probíhat během vegetační sezóny s frekvencí přibližně 1 x měsíčně. Odchycení jedinci budou na místě odchytu za asistence veterináře označeni čipy (transpondéry) pro pozdější identifikaci. U jedinců již dříve označených bude provedena pouze identifikace pomocí čtečky čipů. Dále bude zjišťováno pohlaví, stáří, hmotnost, délka těla a reprodukční aktivita každého jedince. Čipy budou aplikovány jednorázovými sterilními injekčními jehlami. Transpondér bude injikován pod kůži. Po ukončení manipulace budou jedinci neprodleně vypuštěni zpět do nory na místě odchytu. Vybraní jedinci křečka polního budou označeni obojky s vysílačkou a jejich pohyb bude monitorován pomocí telemetrických metod. Po ukončení sledování budou tito jedinci opět odchyceni a vysílačky jim budou sejmuty. Hmotnost vysílaček nepřesáhne 5% hmotnosti jedince. Výše popsaná výzkumná činnost bude probíhat na jižním okraji města Olomouce v katastrální území Holice u Olomouce, v prostoru areálu UP Olomouc na ulici Šlechtitelů. Výjimka se povoluje podle 56 odst. 1 ZOPK, z důvodu podle 56 odst. 2 písm. d) ZOPK pro účely výzkumu a vzdělávání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin, a to k výše uvedenému záměru a na období od nabytí právní mocí tohoto rozhodnutí do 1. 5. 2022 za podmínek, týkajících se pořizování jednoduché dokumentace a jejího předávání orgánu ochrany přírody.

Ve výroku II krajský úřad povolil výjimku zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, konkrétně zvláště chráněné živočichy rušit, chytat je, krátkodobě držet v zajetí a zraňovat (z důvodu aplikace mikročipu a implantování vysílače) v souvislosti s plánovaným sledováním reprodukční aktivity křečka polního. Sledování reprodukční aktivity bude prováděno prostřednictvím implantovaných

vysílačů, které kromě vysílání radiového signálu budou také shromažďovat data o vnitřní teplotě těla jedince a o míře jeho aktivity. Manipulace s jedinci bude spočívat v odchycení křečků do živolovných pastí umístěných u východů z nor a implantování vysílače, který bude po ukončení sledování opět vyoperován. Pasti budou rozmístěny ve večerních hodinách a kontrolovány ráno. Vybraní křečci (max. 30 samic a 6 samců) budou převezeni do veterinární ordinace, kde jim bude v narkóze do břišní dutiny implantován vysílač. Transport jedinců bude probíhat pomocí automobilu, jedinci budou převáženi po jednom v přepravních boxech. Asistenci a materiální zázemí poskytne veterinární pracoviště v Olomouci. Jedinci budou zároveň označeni pasivními čipy. Jedinci s implantovanými vysílači budou do 48 hodin vypuštěni do nor, kde byli odchyceni. Následně bude pomocí směrové antény a přijímače prováděna pravidelná lokalizace označených jedinců za účelem zjišťování jejich prostorového chování a aktuálního stavu. Pokud bude patrné, že sledovaný jedinec uhynul, bude neprodleně dohledán a bude zjištěna příčina mortality a vyjmut vysílač. Po skončení reprodukční sezóny (srpen - září) budou všichni žijící jedinci opět odchyceni a vysílače z nich budou vyjmuty. Odebrání vysílačů bude opět provádět proškolený veterinární lékař ve veterinární ordinaci v Olomouci. Jedinci pak budou do 48 hodin vypuštěni zpět na místě odchytu. Z vyjmutých vysílačů budou stažena data o aktivitě a tělesné teplotě jedinců. Tato část výzkumu bude probíhat na asi dvou plochách s větším počtem křečků, nacházející se ve vzdálenosti do 20 km od Olomouce. Konkrétní plochy budou vyhledány ve vytipovaných oblastech během března a dubna prostřednictvím mapování otevřených východů z nor. Jedná se o níže položené zemědělsky využívané plochy s převahou obilovin, případně vojtěšky. Výjimka se povoluje podle 56 odst. 1 ZOPK, z důvodu podle 56 odst. 2 písm. d) ZOPK pro účely výzkumu a vzdělávání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin, a to k výše uvedenému záměru a na období od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 30. 9. 2018.

Rozhodnutí dále stanovilo pro realizaci uvedených průzkumů podmínky:

1. Instalované živolovné pasti a přepravní boxy budou takového typu a budou obsluhovány takovým způsobem, který zajistí, že odchycení živočichové nebudou nadměrně stresováni. Budou to kovové živolovné pasti o velikosti minimálně 12 x 12 x 50 cm. Jako návnada bude použito zrní. V pasti bude umístěna také potrava s vyšším obsahem vody (kousek zeleniny nebo ovoce). Past bude chráněna proti dešti a slunečnímu záření. Přeprava bude probíhat v klecových boxech s pevným dnem o velikosti minimálně 20 x 20 x 50 cm, v nichž bude kromě potravy umístěn také úkrytový materiál (seno, sláma).
2. Implantování vysílačů bude provádět veterinární lékař v podmínkách veterinární ordinace.
3. K označení jedinců pro telemetrické sledování budou použity obojky s vysílačkou o max. hmotnosti 5 g. Takto bude označeno maximálně 20 jedinců za rok.
4. Vysílače určené k implantování budou představovat max. 5% hmotnosti označených jedinců.

V zákonné lhůtě se proti rozhodnutí odvolal účastník řízení Egeria, z. s., (dále jen odvolatel). Odvolatel žádá nadřízený orgán, aby napadené rozhodnutí zrušil a vrátil k novému projednání, a to zejména z následujících důvodů:

1) Neoznámení přiměřené lhůty k vyjádření dle 39 odst. 1 správního řádu. Krajský úřad dne 17. 3. 2017 vydal napadené rozhodnutí, aniž by před tím odvolateli určil přiměřenou

lhůtu k vyjádření, jak to předpokládá ust. § 39 odst. 1 správního řádu. Odvolatel proto namítá, že postupem krajského úřadu bylo zkráceno jeho právo vyjádřit se k projednávané věci.

**2)** Námitky proti týrání zvířat. Záměr mj. spočívá v odchytu a označování zvířat pasívními čipy, obojky s vysílačkou a dále též „vnitřními“ vysílači neznámého typu, jenž mají být křečkům operativně implantovány do břišní dutiny v narkóze. Tyto vnitřní vysílače po ukončení pokusů žadatel zamýšlí z těla zvířat operativně odstranit. Podle názoru odvolatele se rozhodně nejedná o běžný způsob výzkumu volně žijících živočichů, ale invazivní metodu, vedoucí k silnému stresu a nepochybně i poruchám chování. Odvolatel proto namítá, že:

**2.1)** Napadené rozhodnutí se nezabývalo tím, zda je záměr v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Dle názoru odvolatele by výjimka neměla týrání zvířat povolovat a už vůbec ne fiktivně.

**2.2)** Z rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu je právě předmětný výzkum veřejným zájmem a proč tento veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Nebyly tedy naplněny obligatorní předpoklady pro povolení výjimky dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK.

**2.3)** Přinejmenším některé náměrem získané údaje (např. data z vnitřních vysílačů) budou svědčit o chování silně stresovaných jedinců a z hlediska normálních zvířat, patrně nebudou mít vypovídací hodnotu, protože zraněná, či vystresovaná zvířata se chovají jinak než zdravá. Lze se proto oprávněně obávat, že očekávaný přínos záměru pro vědu, či výzkum nebude naplněn.

**2.4)** Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč je stresování zvířat vnitřními vysílači nezbytné, proč není možné výzkum křečků provádět šetrnějšími metodami, či proč nelze výzkum zaměřit na jiné podstatné aspekty jejich života. Pokud jediný bonus vnitřních vysílačů představuje získání údajů o teplotě zvířete, pak není jasné, v čem jsou údaje o teplotě tak důležité.

**2.5)** Na str. 4 napadeného rozhodnutí se uvádí: *„Orgán ochrany přírody má za to, že dopad manipulace chráněných živočichů bude pouze minimální. Lze předpokládat, že křečci budou pouze krátkodobě vystaveni stresu při manipulaci s nimi.“* Odvolatel s touto úvahou nesouhlasí, jelikož vychází z vadné interpretace zákona, ten totiž chrání nejen populace, ale i všechny jedince zvláště chráněných druhů. Stres zvířat s vnitřním vysílačem, nebo obojkem nemusí být pouze krátkodobý, neboť jde o předměty, jenž zvířata budou nosit dlouhodobě a krajský úřad o těchto předmětech téměř nic nezjistil. Mít v břiše zašitý předmět o hmotnosti 5 % vlastního těla, vydávající rádiové signály nepochybně představuje důvod k dlouhodobému stresu a významné zdravotní riziko, zvláště pro březí samice.

**2.6)** Na str. 4 napadeného rozhodnutí se uvádí: *„K tomu žadatel uvádí, že pro získání uvedených údajů neexistuje jiné uspokojivé řešení, zvolená metoda představuje nejlepší známý způsob sběru dat o reprodukční aktivitě volně žijících jedinců křečka polního... Sledování významně neovlivní jejich přirozený vývoj ani reprodukční aktivitu. Orgán ochrany přírody se s výše uvedeným ztotožňuje.“* Odvolatel namítá, že není přezkoumatelné, s jakou úvahou žadatele se krajský úřad ztotožnil a co jej k tomu vedlo, když v rozhodnutí není ani výslovně uvedeno jakých údajů se úvaha žadatele týká. Dle názoru odvolatele vnitřní vysílače jistě lze nahradit obojkem. Použití obojků by pro křečky jistě bylo méně stresující, jelikož by jim odpadly dvě veterinární operace. Není jasné, z jakého důvodu se pokládá provedení dvou veterinárních operací za banální zásah, neovlivňující přirozený vývoj a reprodukční aktivitu křečků. Podle názoru odvolatele je toto tvrzení krajně nedůvěryhodné, protože úspěšná operace dutiny břišní

v humánní medicíně vždy vyžaduje přípravu (minimálně půst) a následně pak několikadenní hospitalizaci a delší domácí léčení. Krajský úřad bohužel neprojevilschopnost jakékoliv empatie a kritické úvahy.

**3)** Opomenutí rozhodných okolností svědčících v neprospěch žadatele. Krajský úřad napadené rozhodnutí odůvodnil obrazem žadatele: *„V neposlední řadě vzal orgán ochrany přírody v úvahu skutečnost, že žadatel je odborným asistentem na Katedře ekologie a životního prostředí Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, což lze chápat jako záruku odbornosti při rnanipulaci se zvláště chráněným druhem i jako záruku předpokládaného přínosu daných výzkumů pro vědeckou činnost.“* Odvolatel namítá, že tato charakteristika žadatele je neúplná. Žadatel Mgr. Jan Losík, Ph.D., je totiž také podnikatelem (IČ: 73040789), který pracuje pro Ředitelství silnic a dálnic na získání výjimek pro rozsáhlý zábor biotopů křečka polního, za účelem výstavby dálnic D1 a D49. Lze tedy úspěšně pochybovat o jeho „vědecké“ nezaujatosti k předmětu výjimky. Krajský úřad opomněl rozhodné okolnosti svědčící v neprospěch žadatele.

**Ministerstvo životního prostředí rozhodlo, jak výše uvedeno, při použití těchto úvah:**

K bodu 1) odvolání: Krajský úřad účastníky spolu s oznámením o zahájení řízení ze dne 10. 2. 2017, jež obsahuje obšírnou informaci o obsahu žádosti, poučil, že jsou oprávněni navrhopvat a důkazy a činit jiné návrhy s odkazem na § 36 odst. 1 a 2 s.ř.. Z tohoto úkonu nebylo zřejmé, že podklady předložené žadatelem (žádost) považuje za dostatečné a chybil, pokud odvolateli výslovně neoznámil ve smyslu § 36 odst. 3 má právo se vyjádřit již „před vydáním rozhodnutí“. Ze spisu však vyplývá, že se žádný z účastníků již nevyjádřil a to ani odvolatel, který se e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem dne 7. 3. 2017 přihlásil za účastníka řízení. Spis nebyl do vydání rozhodnutí krajského úřadu rozšiřován a další podklady, jak se odvolatel mohl přesvědčit, když do něj dne 12. 4. 2017 nahlédl a pořídil si fotoaparátem kopie. Pokud tedy podle data rozhodnutí bylo rozhodnuto dne 17. 3. 2017 měl odvolatel možnost se k žádosti vyjádřit a činit návrhy od 27. 2. 2017, kdy oznámení převzat, či od 7. 3 2017, kdy se přihlásil za účastníka. Správně však namítá pochybení, které ovšem nespočívá v tom, že nebyl aplikován § 39 odst. 1 s. ř., nýbrž že nebylo učiněno učinil jednoznačně, že zároveň s oznámením o zahájení řízení a poučení o právech účastníků ve smyslu § 36 odst. 1 a 2 s. ř. umožňuje se k podkladům vyjádřit před vydáním rozhodnutí podle § 36 odst. 3 s. ř. /s tím, že považuje podklady za dostatečné pro vydání rozhodnutí, nebude-li námitek či návrhů důkazů apod./.. Nicméně však odvolatel materiálně nebyl poškozen na svých právech, když byl zevrubně informován o obsahu žádosti jako jediného podkladu rozhodnutí, měl právo se vyjádřit i v rámci odvolání, když se ostatně i s obsahem spisu, byť po vydání rozhodnutí krajského úřadu. Vzhledem k tomu, že ani obsah jeho odvolání není toho charakteru, který by vyžadoval provádění a hodnocení nových důkazů, a ani žádné důkazy nenavrhuje, nepovažuje odvolací orgán uvedené pochybení za důvod pro vrácení věci k novému projednání.

Námítky pod bodem 2.1) směřují k souladu výzkumné vědecké činnosti, jež vyžaduje zásah do přirozeného vývoje jedinců zvláště chráněného druhu křečků, se zákonem na ochranu zvířat proti týrání a k tomu, že orgán ochrany přírody k tomu nepřihlédl. Nutno uvést, že otázka ochrany zvířat proti týrání není předmětem tohoto správního řízení.

Pokud orgán ochrany přírody v některých rozhodnutích tohoto typu na zákon na ochranu zvířat proti týrání odkazuje, jde pouze k problematice možnosti povolení usmrcování zvláště chráněných druhů určitými činnostmi, kdy je bez dalšího třeba respektovat zákonem připuštěné důvody usmrcování zvířat. Orgán ochrany přírody pak nemůže (s ohledem na jednotu právního řádu a vzhledem k tomu, že zákon na ochranu zvířat před týráním neupravuje žádné řízení o výjimkách) usmrcování zvláště chráněných druhů živočichů, pokud jsou obratlovci, povolit. Pokud jde o použití pokusných zvířat, resp. jejich ochranou před týráním, což je právní pojem, definovaná v zákoně, jde o postupy a řízení spadající pod zákon na ochranu zvířat před týráním, nikoli po úpravu ZOPK. Z hlediska ZOPK je důležité, jaký vliv bude mít činnost na přirozený vývoj v daném případě křečků, jejich jedinců použitých pro daný účel a potažmo jejich populace. Z popisu záměru je zřejmé, že jedinci použité k danému účelu nebudou usmrcováni, nelze předpokládat zkrácení jejich životního cyklu, nebudou omezeni na plazení, jak samice, tak počatá mláďata.

Námítky pod bodem 2.2) poukazují na to, že z rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu je právě předmětný výzkum veřejným zájmem a proč tento veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Z rozhodnutí je patrné, že výzkum křečků podle výroku I navazuje na výzkumy, které byly povoleny v r. 2007, přičemž má dojít k rozšíření dosavadních znalostí o významu hlavních demografických procesů (natalita, mortalita, migrace). Pokud jde o výzkum pod výrokem II je argumentováno cílem výzkumu (sledování reprodukčního chování přispěje k poznání rozdílů v intenzitě reprodukce mezi středoevropskými a západoevropskými populacemi křečků s tím, že realizace projektu by měla přinést informace použitelné při praktické ochraně křečka polního v celé evropské části jeho areálu výskytu). Je zřejmé, že krajský úřad tuto „zamýšlenou činnost prováděnou pro účely uvedených výzkumů lze považovat za veřejný zájem převažující nad zájmem ochrany přírody“. Odvolací orgán nemá o „jiném veřejném zájmu“ pochyb. Je dán výzkumným cílem: rozšířením znalostí chování křečků, i v celoevropském měřítku (jak ze žádosti vyplývá, probíhá obdobný výzkum i v západní Evropě). Nutno poukázat, že takové výzkumy jsou nejen v zájmu důvodem pro povolení výjimky jako výzkum abstraktní ve smyslu § 56 odst. 2 písm. d) ZOPK, ale v daném případě i v souvislosti se zájmy ochrany přírody, jež jsou důvodem podle § 56 odst. 2 písm. b) ZOPK. Výzkum v ochraně přírody, pokud je prováděn osobami, které mají pro tuto činnost kvalifikační předpoklady, je ZOPK předpokládán jako významný zájem ochrany přírody. Podle úmyslu předkladatele ZOPK v r. 1992, schváleného vládou, se k výzkumu v ochraně přírody, který vyžaduje zásah do ochranných podmínek zvláště chráněných částí přírody, neměla být taková činnost podrobována výjimkám ze zákazů; jedinou podmínkou pro realizaci výzkumu, ať už zadaného orgány ochrany přírody, nebo jimi povolovaného, byla kvalifikace osob. Důvodová zpráva k § 73 ZOPK v navrhovaném (prvním) znění uvádí: „*Orgány ochrany přírody nejsou schopny svojí vlastní kapacitou pokrýt potřebný vědecký průzkum, sledování a zkoumání všech potřebných hodnotných území a druhů. Proto se zakotvuje jejich spolupráce s příslušnými vědecky a odborně kvalifikovanými osobami. Především se přitom využije pracovišť Českého ústavu ochrany přírody, univerzit a ČSAV. Kromě toho se nově upravuje výzkum zvláště chráněných částí přírody v případech vyžadujících zásahy do ochranných podmínek. // Výzkum sám, je-li zásahem do ochranných podmínek, nepodléhá tedy režimu výjimek a souhlasů (viz např. § 43 a 44), je však třeba k jeho provádění souhlasu orgánu ochrany přírody, což řeší toto ustanovení. Orgánem ochrany přírody je jednak ministerstvo životního prostředí ČR - podle § 79 odst. 3 písm.*

j), v ostatních případech jsou to orgány podle § 77 a 78. // Výzkum, který nevyžaduje zásahy do ochranných podmínek, nepodléhá povolení podle § 73 odst. 2.“ Ke změně – tedy k povinnosti mít výjimku – došlo mimo jiné v souvislosti s nařízeními EU. Na tom nic nemění, že výzkum v ochraně přírody je v podstatě veřejným zájmem, a jeho nepovolení by připadalo v úvahu, v případě vzniku významných škod na zvláště chráněných částech přírody či jiného významného důvodu. Je zcela zřejmé, že v případě křečků je jejich etologie neprozkoumaná (dokonce donedávna ani rozšíření křečků u nás nebylo vědecky podchyceno a ani dosud nejsou dostatečné údaje pro celou republiku) a je žádoucí v zájmu ochrany přírody – zejména s ohledem na zachování či znovurozšíření křečka v Evropě – poznatky o chování křečků zjistit, aby je mohlo být použito i pro praktickou ochranu přírody a pro zachování existence daného druhu. Nutno uvést, že Listina základních práv a svobod zaručuje v čl. 15 odst. 2 svobodu vědeckého bádání, která je omezena jen střetem mezi jinými základními právy a svobodami, zde ovšem – při tomto řízení – s právem na příznivé životní prostředí, resp. s tím spjatým zákazem podle čl. 35 odst. 3 Listiny základních práv a svobod („*Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.*“). Jedním z limitů stanovených zákonem, kdy za určitých okolností lze okolností lze poškodit či ohrozit části přírody, je právě možnost povolit výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů pro účely vědecké (pro účely výzkumu).

Odvolatel namítá pod body 2.3) a 2.4) „*Přínejmenším některé náměrem získané údaje (např. data z vnitřních vysílačů) budou svědčit o chování silně stresovaných jedinců a z hlediska normálních zvířat, patrně nebudou mít vypovídací hodnotu, protože zraněná, či vystresovaná zvířata se chovají jinak než zdravá. Lze se proto oprávněně obávat, že očekávaný přínos záměru pro vědu, či výzkum nebude naplněn.*“ „*Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, proč je stresování zvířat vnitřními vysílači nezbytné, proč není možné výzkum křečků provádět šetrnějšími metodami, či proč nelze výzkum zaměřit na jiné podstatné aspekty jejich života. Pokud jediný bonus vnitřních vysílačů představuje získání údajů o teplotě zvířete, pak není jasné, v čem jsou údaje o teplotě tak důležité.*“

I zde je třeba poukázat na svobodu vědeckého bádání. Orgán ochrany přírody není tím, který by mohl s ohledem na své kompetence dané zákonem, posuzovat konkrétní vědecké metody. Rozhodné pro řízení orgánu ochrany přírody je – obzvláště, pokud jde o oblast státní správy, s níž souvisí i odbornost vědeckého výzkumu - zda poznatky takového výzkumu jsou notoricky známé či nikoli. Chování křečků není zdaleka důkladně probádáno, jde spíše o poznatky praktické, nakolik se jejich ochrana stala prioritním úkolem teprve přistoupením republiky do EU. Poznání života a chování křečků bylo dříve určeno jejich postavením jako zemědělských škůdců, nikoli jako předmětu hodného ochrany a úsilí pro jeho navrácení či posílení jeho populací v Evropě, zejména západní, kde znatelně chybí. Není tedy úkolem orgánu ochrany přírody, aby posuzoval vědecké metody a ani tím, zda je potřeba či není potřeba měřit teplotu uvnitř těla křečků a nikoli na povrchu jejich těla, a není ani jeho úkolem objasňovat, v čem jsou údaje o teplotě tak důležité. Nepochybně je rozdíl mezi zkoumáním teploty čidly v obojcích a čidly v těle křečků, už kvůli přesnosti a rozlišení i malých rozdílů teplot v životním cyklu jedinců křečků, nicméně jde o otázky odborné, k jejichž posuzování subjektivní názory odvolatele /bod 2.4, 2.6/ o jejich potřebě a metodách, není relevantní.

Otázky stresu/ např. bod **2.5/** křečků v souvislosti s čidly v obojku či umístěnými v břišní dutině, zda jsou krátkodobé či dlouhodobé jsou pro řízení o povolení výjimky a výzkumu relevantní pouze v tom smyslu, zda dojde k trvalému zásahu do přirozeného vývoje a jeho intenzitě, znemožňující biologické poslání dotčených jedinců, a tedy i zda budou tyto metody výzkumu mít dopad na současné rozšíření populace či místní populace křečků. Zásahy do tělesné integrity křečka bude podle předloženého záměru provádět veterinář, jde tedy otázky pro jeho odbornost, stavovskou etiku a pro orgány povolující pokusy se zvířaty, nikoli pro „*empatie*“ orgánů ochrany přírody.

Odvolatel rozporuje hodnocení žadatele pouze jako odborníka, nýbrž poukazuje na to, že je podnikatelem a že pracuje pro Ředitelství silnic a dálnic ČR na získání výjimek pro rozsáhlý zábor biotopů křečka polního, za účelem výstavby dálnic D1 a D49, což má úspěšně vzbuzovat „*pochybnosti o jeho „vědecké“ nezaujatosti k předmětu výjimky*“, a tedy „*krajský úřad opomněl rozhodné okolnosti svědčící v neprospěch žadatele*“. Zda žadatel poskytuje odbornou (či jinou) činnost pro Ředitelství silnic a dálnic ČR je zcela irelevantní; je to jeho právem, a nemá to žádný dopad na předmět výzkumu, který je tímto rozhodnutím umožněn.

Odvolací orgán však v souvislosti s odvoláním přistoupil na změnu daného rozhodnutí. Jednak je zřejmé, že požadovaný výzkum je plánován na určité období – na 2 a 5 let. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí bylo terminováno pevným datem, je nezbytné – pro ztrátu letošní sezony – tento termín posunout.

Dále z rozhodnutí je patrné, že na realizaci výzkumu se budou podílet i jiné osoby, než žadatel, vč. pracovníků z univerzit v Holandsku (Wageningen University, Radboud University Nijmegen), při nejmenším se předpokládá účast veterináře z Nizozemí, který má zkušenosti s implantováním vysílačů do těla křečků. V tuto chvíli ani nelze stanovit, zda tyto spolupracující osoby budou přímo zasahovat do přirozeného vývoje křečků či je přepravovat apod., nebo pouze monitorovat, údaje vyhodnocovat. Pokud však jde o výzkum v rámci činnosti tedy provádět pouze takové činnosti, které nejsou § 50 odst. 2 ZOPK zakázány. Je tedy žádoucí, aby členové žadatel identifikoval členy řešitelského týmu, kteří se budou na zásazích do přirozeného vývoje křečků bezprostředně podílet, a ty orgány ochrany přírody předem oznámil s údaji o identifikaci (jméno, příjmení, datum narození, bydliště, popř. jiný údaj umožňující identifikaci). Pravděpodobně se to bude týkat přinejmenším veterinárního lékaře, resp. veterinárního pracoviště. Tím se rovněž vytváří předpoklady pro umožnění kontroly

Konečně z hlediska právní čistoty je třeba rozšířit výroky o povolení výzkumu podle § 73 odst. 2 ZOPK, kteréžto rozhodnutí je – v souladu s výkladem výkladové komise ministra životního prostředí (Věstník Ministerstva životního prostředí. 4/2003, str. 7) – nezbytné vedle rozhodnutí o povolení výjimky. Přezkoumávaným rozhodnutím v podstatě bylo toto povolení vydáno, když se zabývalo vědeckými předpoklady žadatele, které splňuje jako odborný asistent katedry ekologie PŘF UP v Olomouci, aniž ovšem na řízení podle § 73 odst. 2 ZOPK výslovně poukázala. Nutno poukázat, že se žadatel výzkumem křečků dlouhodobě zabývá, vč. publikace poznatků, rovněž vede bakalářské a diplomové práce zabývající se křečky. Výzkum tedy byl povolen odborně kvalifikované osobě.

Zároveň odvolací orgán doplnil výrok ustanovením, že povolení výjimky a výzkumu se vztahuje na spolupracovníky, kteří se budou, za jeho odborné garance, podílet na činnostech, při nichž bude zasahováno do zákazů u zvláště chráněných druhů. Tyto musí žadatel nejméně týden před takovými činnostmi oznámit krajskému úřadu; jde o opatření především z důvodů kontroly plnění rozhodnutí (např. i ze strany ČIŽP).

Ministerstvo životního prostředí má tedy za to, že povolení výjimky a výzkumu odpovídá zákonu. Vědecký výzkum směřující k zajištění poznatků o chování křečků je veřejným zájmem, je v souladu s důvody, pro které lze výjimku u druhů chráněných právem evropských společenství povolit. Zasaženo bude do přirozeného vývoje křečků v relativně stabilních populacích, jež lze hodnotit jako populace v příznivém stavu z hlediska ochrany, aniž by zvolené metody vedly k úhynu či dlouhodobému diskomfortu jedinců, který by měl vliv na jejich životaschopnost a reprodukci. Požadované poznatky, které budou předmětem zkoumání i v mezinárodní spolupráci, nelze jinak dosáhnout než uvedenými metodami, byť v druhém výzkumu zasahujícími – přechodně – do tělesné integrity jedinců křečka.

#### **Poučení:**

Proti rozhodnutí odvolacího orgánu se nelze dále odvolat (§ 91 odst. 1 správního řádu).

Bc. Ing. František Ondráš  
ředitel odboru výkonu státní správy VIII  
*podepsán elektronicky*

#### **Rozdělovník:**

Účastníci řízení do datových schránek, popř. do vlastních rukou

1. Mgr. Jan Losík, Ph.D., Schweitzerova 47, 779 00 Olomouc
2. Městys Dub nad Moravou, Brodecká 7, 783 75 Dub nad Moravou
3. Městys Kralice na Hané, Masarykovo nám. 41, 798 72 Kralice na Hané
4. Obec Biskupice, Biskupice 61, 798 12 Biskupice
5. Obec Blatec, Blatec 87, 783 75 Blatec
6. Obec Bystročice, Bystročice 6, 779 00 Bystročice
7. Obec Čelechovice na Hané, Hlavní 9, 798 16 Čelechovice na Hané
8. Obec Držovice, SNP 77/37, 796 07 Držovice
9. Obec Hněvotín, Hněvotín 47, 783 47 Hněvotín
10. Obec Hrdibořice, Hrdibořice 6, 798 12 Hrdibořice
11. Obec Charváty, Charváty 98, 783 75 Charváty
12. Obec Kožušany-Tážaly, Tážaly 1, 78375 Kožušany-Tážaly

13. Obec Křelov-Břuchotín, Marie Majerové 45/25, 783 36 Křelov-Břuchotín,
14. Obec Loučany, Loučany 749, 78344 Loučany
15. Obec Luběnice, Luběnice 140, 78346 Luběnice
16. Obec Lutín, Školní 203, 783 49 Lutín
17. Obec Olšany u Prostějova, 798 14 Olšany u Prostějova 50
18. Obec Skrbeň, Na Návsí 137/2, 783 35 Skrbeň
19. Obec Smržice, J. Krezy 40/1, 798 17 Smržice
20. Obec Těšetice, Těšetice 75, 783 46 Těšetice
21. Obec Ústín, Ústín 9, 783 46 Ústín
22. Obec Věrovany, Rakodavy 325, 783 75 Věrovany
23. Obec Vrbátky, Vrbátky 41, 798 13 Vrbátky
24. Statutární město Olomouc, Horní náměstí 583, 779 00 Olomouc
25. Egeria, z. s., Obchodní 7324, 765 02 Otrokovice

- na vědomí

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor ŽP a Ze